

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudcem Mgr. Tomášem Blažkem ve věci

žalobkyně: a) L. A.
 b) M. A.

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
 sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 7. 2019, č. j. OAM-26/LE-LE05-ZA13-2019,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně a) podala u krajského soudu jménem svým a své nezletilé dcery [žalobkyně b)] žalobu proti shora označenému rozhodnutí, kterým žalovaný rozhodl, že mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), se žalobkyním neuděluje.

II. Shrnutí argumentace obsažené v žalobě a ve vyjádření žalovaného

2. Žalobkyně a) namítla porušení § 2 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), neboť žalovaný nepostupoval v souladu se zákony a ostatními předpisy, § 3 správního řádu, neboť žalovaný nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu, v souvislosti s § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu. Dále namítla porušení § 50 odst. 2, 3 a 4, § 52 a § 68 odst. 3 správního řádu.
3. Konkrétně žalobkyně uvedla, že v pohovoru k podané žádosti popisovala své problémy týkající se diskriminace z důvodu jejího ázerbájdžánského původu, špatnou finanční situaci a zejména zájem na sloučení rodiny s manželem, který v ČR žádá o mezinárodní ochranu ze zdravotních důvodů. Žalobkyně nesouhlasí se závěrem správního orgánu, že jí v zemi původu nehrozí pronásledování, respektive vážná újma. Zároveň je názoru, že s ohledem na závažné a nadále se zhoršující zdravotní problémy jejího manžela, o kterého pečuje, jí měl být udělen humanitární azyl dle § 14 téhož zákona, případně doplňková ochrana. Vycestování žalobkyně a její dcery do země původu by bylo v rozporu s mezinárodními závazky ČR, znamenalo by návrat do prostředí, kde nemají zajištěno živobytí a kde nemohou pobývat se svým manželem, respektive otcem. Napadené rozhodnutí je tedy v rozporu s čl. 3 Úmluvy o právech dítěte a s čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“).
4. Žalovaný ve vyjádření k žalobě konstatoval, že žalobkyně a) při pohovoru toliko uvedla, že měla v Arménii problémy se svým ázerbájdžánským původem. Místními byli považováni za občany druhé kategorie a byli diskriminováni, v práci cítila opovržení. Zažádala například o příspěvek na dítě a úřady její žádost odmítly. Podle žalovaného ale uvedené skutečnosti nelze považovat za důvod pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu. Žalovaný se zabýval také finanční situací žalobkyně a zdravotními problémy jejího manžela, nedospěl však k závěru, že by jí z těchto důvodů měl být udělen humanitární azyl či doplňková ochrana.
5. Žalobkyně a) poté zaslala soudu ještě lékařskou zprávu ze dne 6. 5. 2020, podle níž je aktuálně těhotná.

III. Posouzení věci krajským soudem

6. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Ve věci rozhodl bez nařízení jednání, v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. Žalobu shledal nedůvodnou.
7. Ze správního spisu krajský soud konstatuje, že žalobkyně přicestovaly do ČR dne 22. 1. 2019, téhož dne požádaly o udělení mezinárodní ochrany. K podané žádosti žalobkyně a) uvedla, že se narodila v Ázerbájdžánu, v roce 1988 se ale přestěhovala do Arménie a po rozpadu SSSR získala arménské občanství. Její manžel R. G. je také arménské státní příslušnosti a je rovněž žadatelem o mezinárodní ochranu v ČR. Totéž platí pro jejich dceru [žalobkyni b)]. Žalobkyně není členkou žádné politické strany ani organizace, není nijak politicky angažovaná, s politikou nemá nic společného. Jako důvod žádosti o mezinárodní ochranu uvedla, že přijela do ČR kvůli manželovi, který je hodně nemocný.
8. Během pohovoru konaném ve správním řízení žalobkyně a) uvedla, že hlavním důvodem její žádosti o mezinárodní ochranu je sloučení rodiny. Dalším důvodem je skutečnost, že

neměla vlastní bydlení. Hlavním impulsem pro odchod z Arménie bylo, že rodina nebyla pohromadě, také si dělala starosti o manžela, chtěla se o něj starat (*pozn. soudu – manžel žalobkyně přicestoval do ČR dříve než žalobkyně a žádal zde již opakovaně o udělení mezinárodní ochrany*). Žalobkyně a její manžel měli v Arménii také problémy pramenící z toho, že žalobkyně se narodila v Ázerbájdžánu. Místní je považovali za občany druhé kategorie a diskriminovali je. Mluvili s ní jinak než s ostatními lidmi, v práci cítila opovržení, když zažádala o příspěvek na dítě, tak úřady její žádost odmítly. O příspěvek zažádala v říjnu 2018, na vyřízení marně čekala dva měsíce, poté vycestovala ze země. Jiné problémy kvůli svému původu neměla. Dále žalobkyně hovořila o svých potížích s nedostatkem financí. V Arménii měla problémy s placením nájemného, po narození dítěte nemohla chodit do práce, nedostával ani příspěvek na dítě. Manžel jí peníze neposílal, protože nemohl jako žadatel o mezinárodní ochranu pracovat. K péči o manžela uvedla, že se stará o to, aby dodržoval dietu, kterou mu určili lékaři, a připomíná mu, že musí brát léky.

9. Mezinárodní ochranu lze poskytnout buď ve formě azylu, nebo doplňkové ochrany. Důvody pro poskytnutí první ze zmíněných forem mezinárodní ochrany jsou stanoveny především v § 12 zákona o azylu, podle nějž se azyl udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec
 - a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo
 - b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
10. Žalobkyně a) ve vztahu k § 12 písm. a) zákona o azylu netvrdila žádné relevantní skutečnosti. Uvedla naopak, že žádné politické přesvědčení nemá a nikdy nevyvíjela aktivity, které by bylo možno považovat za uplatňování politických práv a svobod. Totéž platí pro její dceru. Krajský soud tedy ve shodě s žalovaným konstatuje, že žalobkyně nebyly ve vlasti pronásledovány pro vyvíjení činnosti směřující k uplatňování politických práv a svobod. Udělení azylu z tohoto důvodu tak není na místě.
11. Krajský soud souhlasí s žalovaným rovněž v tom, že žalobkyně nemohou v Arménii pociťovat odůvodněný strach z pronásledování z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu. Hlavní důvod posuzované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, touha žalobkyně a) být s manželem a starat se o něj, nelze podřadit pod taxativní výčet azylově relevantních důvodů pronásledování uvedený v citovaném ustanovení. Stejně tak nemohou být důvodem k udělení azylu ani finanční potíže či obavy z věřitelů. Pokud jde o žalobkynin zmiňované problémy kvůli jejímu ázerbájdžánskému původu, pak je nutné uvést, že žalobkynin popisované potíže zdaleka nedosahují takové intenzity, aby je bylo možné považovat za pronásledování. Žalobkyně hovořila pouze o obecném pocitu opovržení ze strany kolegů v práci atd. Jediný konkrétní příklad, který uvedla, spočíval v údajném nepřiznání příspěvku na dítě, nicméně následně připustila, že vlastně neví, jak řízení o její žádosti o daný příspěvek skončilo, neboť nevyčkala jeho výsledku a odcestovala z Arménie.
12. Uvedené potíže tedy nedosáhly takové intenzity, aby je bylo možné považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu, či tzv. kvalifikační směrnice [směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které

musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (přepracované znění)]. Podle čl. 9 odst. 1 kvalifikační směrnice je pronásledováním jednání, které je „a) svou povahou nebo opakováním dostatečně závažné, aby představovalo vážné porušení základních lidských práv, zejména práv, od nichž se podle čl. 15 odst. 2 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod nelze odchýlit, nebo b) souběhem různých opatření, včetně porušování lidských práv, který je dostatečně závažný k tomu, aby postihl jednotlivce způsobem podobným uvedenému v písm. a).“

13. K vážnému porušení základních lidských práv žalobkyně však zjevně nedošlo, respektive žalobkyně ani nic takového netvrdí. Stejně tak nelze v žalobkyni popisovaných potížích spatřovat skutečnosti, které by založily odůvodněný strach žalobkyně z pronásledování. Posuzování odůvodněnosti strachu z pronásledování má prospektivní povahu, je tedy třeba zkoumat potencialitu pronásledování v budoucnu, po případném návratu žadatele o mezinárodní ochranu do země původu. Při tom je využíván standard přiměřené pravděpodobnosti, což znamená, že tato možnost musí být reálná, nikoliv pouze hypotetická (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 – 82, ze dne 13. 8. 2010, č. j. 4 Azs 11/2010 – 112, a ze dne 31. 5. 2017, č. j. 5 Azs 62/2016 – 87).
14. Žalobkyně se v žalobě dovolávaly také udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Podle tohoto ustanovení platí, že pokud v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu. Ve vztahu k soudnímu přezkumu pak krajský soud podotýká, že udělení humanitárního azylu je věcí správního uvážení žalovaného a rozhodnutí o něm podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda při zjišťování podkladů takového úsudku byla dodržena pravidla tzv. spravedlivého procesu. V posuzované věci se žalovaný možností udělení humanitárního azylu zabýval. Přihlédl k rodinné, sociální a ekonomické situaci žalobkyně a shledal, že z výpovědi žalobkyně a) nevyplýval žádný zvláštního zřetele hodný důvod pro udělení humanitárního azylu. Žalovaný konstatoval, že žalobkyně a) je dospělou, svéprávnou a práceschopnou osobou. Poukazovala sice na skutečnost, že chce zůstat se svým nemocným manželem, sama je ale zdravotně zcela v pořádku, stejně jako žalobkyně b). Zdravotní stav manžela žalobkyně a) pak byl posuzován v samostatných řízeních vedených o žádostech o udělení mezinárodní ochrany, které R. G. podal v letech 2017 a 2019. Mezinárodní ochrana však R. G. ani v jednom případě nebyla udělena. Žalovaný se tedy důvody pro udělení humanitárního azylu řádně zabýval a úvahy, které popsal v odůvodnění svého rozhodnutí, se nepohybují mimo meze správního uvážení. Krajský soud nemá důvod je jakkoli korigovat. Navíc lze dodat, že rozsudkem ze dne 4. 9. 2020, č. j. 28 Az 11/2019 – 55, krajský soud zamítl také žalobu podanou R. G. proti rozhodnutí žalovaného ve věci jeho opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany.
15. Žalobkyně se dovolávaly rovněž udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu. Podle odst. 1 uvedeného ustanovení se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu

svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

16. Za vážnou újmu podle § 14a odst. 2 zákona o azylu se považuje

- a) uložení nebo vykonání trestu smrti,
- b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,
- c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo
- d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

17. Krajský soud neshledal, že by žalobkyně splňovaly citované podmínky pro udělení doplňkové ochrany. Dle informací shromážděným žalovaným ve správním spisu je Arménie zemí, jejíž právní předpisy neumožňují udělit trest smrti za žádný trestný čin. Nic nesvědčí ani tomu, že by žalobkyním po návratu do Arménie hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy v podobě mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení. Nutno zdůraznit, že při posuzování, zda žadateli hrozí vážná újma ve smyslu § 14a zákona o azylu, se používá tzv. test „reálného nebezpečí“. Standard používaný při tomto testu je pak vůči žadateli o mezinárodní ochranu přísnější než standard aplikovaný při testu „přiměřené pravděpodobnosti“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 – 82). Krajský soud připomíná, že nepovažuje za přiměřeně pravděpodobné, že by žalobkyním po případném návratu do Arménie hrozilo pronásledování s ohledem na původ žalobkyně a), tím spíše nemůže být v tomto případě naplněn ani standard používaný při testu „reálného nebezpečí“. Dále lze uvést, že v souvislosti se sporným územím Náhorního Karabachu dochází příležitostně k ozbrojeným střetům mezi arménskými a ázerbájdžánskými vojáky, avšak samotné území Arménské republiky ozbrojeným konfliktem přímo zasaženo není.

18. K žalobní námitce, podle níž by vycestování žalobkyně a její dcery do země původu bylo v rozporu s mezinárodními závazky ČR, neboť by znamenalo návrat do prostředí, kde nemají zajištěno živobytí a kde nemohou pobývat se svým manželem, respektive otcem, krajský soud uvádí následující. Manžel žalobkyně a) je také arménské státní příslušnosti, k území ČR nemá žádnou bližší vazbu, pouze zde (stejně jako žalobkyně) neúspěšně žádal o mezinárodní ochranu. Své právo na soukromý a rodinný život tedy mohou realizovat v Arménii. Na uvedeném závěru nemůže nic změnit ani obecný odkaz žalobkyně a) na interpretační zásadu „nejlepšího zájmu dítěte“, stejně jako předložená lékařská zpráva svědčící o tom, že žalobkyně a) je nyní těhotná (soud z tohoto důvodu považoval za nadbytečné nařizovat jednání pouze za účelem provedení důkazu touto lékařskou zprávou).

19. Žalovaný nezjistil ani skutečnosti odůvodňující udělení doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu; ostatně žalobkyně se takových skutečností ani nedovolávaly a z obsahu správního spisu je nezjistil ani krajský soud. Proto i rozhodnutí o neudělení doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu je třeba považovat za zákonné.

20. Pokud jde o žalobní námitky směřující k porušení procesních ustanovení správního řádu (§ 2 odst. 1, § 3, § 2 odst. 4, § 50 odst. 2, odst. 3, odst. 4, § 52 a § 68 odst. 3), krajský soud

shledal tyto námitky nedůvodnými. Žalovaný shromáždil podklady pro vydání rozhodnutí v rozsahu dostatečném pro jeho rozhodnutí; z těchto podkladů pak vyplývá stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Jednotlivé shromážděné podklady správní orgán důkazně vyhodnotil, přičemž výsledky tohoto hodnocení přesvědčivě a srozumitelně popsal v odůvodnění rozhodnutí, vše v kontextu s výpovědí a argumenty žalobkyně. Srozumitelně a přesvědčivým způsobem pak uvedl úvahy, které jej vedly k vydání napadeného rozhodnutí.

IV. Závěr a náklady řízení

21. Krajský soud z výše uvedených důvodů shledal, že námitky uplatněné v žalobě jsou nedůvodné. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu dle § 78 odst. 7 s. ř. s.
22. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nemají právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměly úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu, § a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 30. září 2020

Mgr. Tomáš Blažek v. r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení: I. S.